

Nummer 72 (2001-2)

Officieel orgaan

van de

Filatelistenvereniging
"NOVIOPOST"

te

Nijmegen

verschijnt 4x per jaar

IN DIT NUMMER

België bezet Kleef

deel 1 van een onbekend stuk historie

Een andere blik op postzegels

inschrijfhummer K v K . 40145615

REDACTIE

Redactieadres:

F. v.d. Puttestraat 27
6535 WD Nijmegen
Tel. 024-3562711

Expeditie:

J.H.M. Furer

Redactie:

J. Spijkerman
J. Mulder
W. Goossens

Tekeningen:

vacant

Programma tot eind 2001

dinsdag 15 mei, Middagbijeenkomst.

maandag 28 mei, Regionale ruilavond.

vrijdag 1 juni

- Filatelistische quiz a.d.h.v. dia's door H.v.Zutphen: "Fouten op postzegels".
- Als afsluiting van het seizoen: gratis presentie-verloting. Iedereen heeft prijs.

dinsdag 19 juni, Middagbijeenkomst.

maandag 25 juni, Regionale ruilavond.

vrijdag 7 september

- Behandeling begroting 2001/2002
 - Spectaculaire veiling: alle kavels met inzet bod
- dinsdag 18 september, Middagbijeenkomst

maandag 24 september

- Regionale ruilavond: thema België en Luxemburg

vrijdag 5 oktober

- Deze avond staat in het teken van bijen
- Nadere informatie in de volgende uitgave van Novioposta

dinsdag 16 oktober, Middagbijeenkomst

maandag 22 oktober

- Regionale ruilavond: thema poststukken

vrijdag 2 november

- Kijkavond van de grote halfjaarlijkse veiling van zaterdag 3 november.
 - Doorlopende quiz, samengesteld door A.Oskam, voorzitter van de Globe.
- zaterdag 3 november

- Veiling alleen voor leden. Bezichtiging van de kavels van 10.30 tot 12.00 uur.
- Aanvang van de veiling 13.30 uur.

zondag 11 november

- Internationale postzegelbeurs in hotel Erica te Berg en Dal van 10.00 uur tot 16.00 uur

dinsdag 20 november, Middagbijeenkomst

maandag 26 november

- Regionale ruilavond: thema Frankrijk

vrijdag 7 december

- Traditionele bingo met, zoals altijd, prachtige prijzen

maandag 17 december (3^e maandag)

- Regionale ruilavond: thema Nederland en O.G.

dinsdag 18 december, Middagbijeenkomst

Met uitzondering van de Internationale postzegelbeurs, vinden alle bijeenkomsten plaats in "de Klokketoren", Slotemaker de Bruïneweg (hoek Muntweg), Nijmegen (tel. 024-3552649).

Aanvang middagbijeenkomsten 14.30 uur, zaal open 14.00 uur.

Regionale ruilavonden van 19.30 uur tot 22.00 uur.

Aanvang gewone bijeenkomsten 20.00 uur, zaal open 19.00 uur.

Op alle gewone bijeenkomsten is er een veiling met goede kavels. Daarnaast is er een presentie, bis en gewone verloting.

De bijeenkomsten van de jeugdafdelingen zijn van 19.00 **uur** tot 20.30 uur op de vrijdagen 8 juni, 14 **september**, 12 **oktober**, 9 **november** en 14 **december**.

Van de Redactie

Na jarenlang in de redactie te hebben gezeten, stopt Herman Geurts met deze taak. Eenieder kent zijn artikelen uit ons blad; interessant en gedegen. Herman dook altijd eerst in de literatuur voor er ook maar 1 letter op papier verscheen. Zijn grote filatelistische kennis heeft bijgedragen tijdens de discussies op de redactievergaderingen. Daarnaast stond zijn grote bibliotheek altijd voor ons ter beschikking. Stoppen met de redactie betekent gelukkig niet stoppen met schrijven. Op termijn zal er nog wel eens wat van zijn hand in Novioposta verschijnen. Op dit moment willen we Herman hartelijk danken voor het werk dat hij voor de redactie heeft gedaan.

Vertrekken betekent ook verwelkomen. De plaats van Herman wordt ingenomen door Wim Goossens. Hoewel hij naar eigen zeggen geen ervaring heeft, wil hij "een poging wagen". We weten allang dat Wim over een behoorlijke kennis beschikt. Daarnaast zijn alle redactieleden zonder ervaring begonnen. We heten Wim dan ook hartelijk welkom als nieuw redactielid.

Veiling

Voor de volgende grote veiling in het najaar kan materiaal ingeleverd worden bij de veilingmeester H. Pierlo. In eerste instantie moeten de inzenders een lijst inleveren voor 15 september 2001. Op deze lijst staan gescheiden "losse nummers/series" en grotere kavels zoals mappen, dozen, stockboeken, albums etc. Wanneer het materiaal daadwerkelijk bij de veilingmeester moet worden ingeleverd, wordt met hem overlegd.

Voor de goede orde nog even de regels voor het aanleveren van materiaal. Losse nummers en series moeten worden ingeleverd in standaard omslagen, verkrijgbaar bij de veilingmeester. Op de andere kavels moet de voorzijde van zo'n omslag zitten. De inzet van een kavel moet minimaal fl. 5,- zijn. Bij een lagere inzet voegt de veilingmeester kavels zonder overleg onherroepelijk samen. U bent dus gewaar-schuwd.

Lijsten die na 15 september bij de veilingmeester binnenkomen, kunnen niet meer verwerkt worden voor de najaarsveiling en gelden als materiaal voor de veiling in het voorjaar van 2002.

Tenslotte nog even het adres van de veilingmeester:

H. Pierlo, Bergansiusstr. 13, 6523 BV Nijmegen.

POSTZEGELVEILING PASSON

INKOOP - VERKOOP - TAXATIE
POSTZEGELS - OUDE KAARTEN EN BRIEVEN - MUNTEN
OOK TAXATIE AAN HUIS, BELT U ONS GERUST

**POSTZEGELHUIS
ELDORADO**
openingstijden:
ma. t/m vr. 9.00-17.00 uur
za. 9.00 15.00 uur

Voor meer informatie:
Keizershof 17 - 6834 DG Arnhem - Tel. (026) 321 00 13
Postbus 30295 - 6803 AG Arnhem

VAN DE HOEF-KAMPS
VERZEKERINGSWINKEL

Van Oldenbarneveltstraat 23
 6512 AS NIJMEGEN
 Tel : 024-3226585
 Fax : 024-3223853

Het in uw verzameling geïnvesteerde kapitaal kan door bijv.
 lekkage, brand of diefstal verloren gaan. Dan is er geld, soms
 veel geld nodig om een nieuwe collectie op te bouwen.

E-mail: ahoeft@atriserv.nl Internet-site: www.deverzekeringswinkel.com

Notulen Ledenvergadering gehouden op 5-01-2001

1. Opening door de voorzitter

Welkomstwoord van de voorzitter die meldde dat het goed gaat met onze vereniging. De waardering blijkt o.a. uit het toekennen van de gouden bondsspel aan ons lid de Hr. J. Rijdsijk.

Er werd er 1 minuut stilte in acht genomen, dit i.v.m. het feit dat er in het afgelopen verenigingsjaar helaas 11 leden zijn overleden.

Hierna werden de nieuwe bestuursleden aan de vergadering voorgesteld.

2. Notulen vorige vergadering (en)

Geen op- of aanmerkingen.

3. Jaarverslagen

3a: Secretaris. Geen Bijzonderheden

3b: Ledenadministratie.

Er zijn 23 nieuwe leden bijgekomen. In de opzeggingen zitten correcties op opgaven van vorige jaren (i.v.m. computerstoringen.)

3c: Activiteiten

Activiteiten zijn verdeeld in 3 onderdelen: I Interne activiteiten, II Bibliotheek + Leesmap, III Externe activiteiten

3c (I) Geen bijzonderheden, een goede groep.

3c (II) Bibliotheek G.B. Leesmap, 18 Deelnemers, bijdrage per 01-01-01 verhoogd van 18,- naar 20,-.

3c (III) Er zijn goede resultaten behaald op nationale en internationale tentoonstellingen. (Internationaal door J. Toussaint en R. Jochoms.)

3d: Commissie veilingen / verlotingen.

Goede opbrengsten, o.a. bij de halfjaarlijkse veilingen, zijn niet in overeenstemming met de hoge kosten en het vele werk dat verzet moet worden. In zijn toelichting melde de Hr. Pierlo dat ook de koper bij de veilingen 5% kosten in rekening zullen worden gebracht.

3e: Ledenwerving.

Het afgelopen jaar een prachtig resultaat!

3f: Jeugdafdeling.

Het ledental is teruggelopen. Hoofdoorzaak is de overgang van leden van L.O. naar Voortgezet Onderwijs. Een groot verlies is het overlijden van D. Lorentz.

3g: Redactie Novioposta.

Geen Bijzonderheden.

3h: Rondzendingen.

Resultaten wijkronzendingen dalen, die van gerichte rondzendingen stijgen.

J. Reerink stopt. Voor het vele werk dat hij de afgelopen jaren heeft verricht was er een dankwoord en presentje van opvolger J. ten Dam, en een welverdiend applaus van de vergadering.

Toelichting van J. ten Dam over de nieuwe organisatie verzorging. Hierin zijn vertegenwoordigt de HH. Op den Camp, Spaargaren, Purmer, ten Dam, Dezaire, Rijdsijk en Meeuwsen.

Toelichting Hr. Dezaire op het automatisch incasseren van de bedragen van de R.Z.: Er zijn nu 78 aanmeldingen, dat is plusminus 20% v.d. leden en is nog te weinig. Na 2 maanden krijg ik pas de lijsten waardoor "vreemde" afschrijvingen mogelijk zijn.

Vraag van Mevr. Asselberg: Is het een bezwaar als we bij de Hr. Meeuwsen betalen?

Antwoordt: Nee.

Er komt nogmaals een korte samenvatting over automatische incasso in Novioposta.

3i: Nieuwtjesdienst.

Mevrouw Pierlo stopt met haar werkzaamheden op 01-01-02, wie heeft er interesse dit werk over te nemen?

3j: FDC-dienst.

Aantal opzeggingen neemt toe, er zal bekeken worden of dit in de toekomst moet worden voortgezet.

3k: Penningmeester.

Over het verslag waren wat vragen gerezen t.a.v. hoogtes van bedragen, de Hr. Thijssen legde uit dat dit te maken had met het verschil in de tijdsperiodes die er liggen in het boekjaar 1999 en 2000, respectievelijk 8 en 12 maanden.

4. Verslag Kascontrolecommissie 2000.

Uit het verslag van de HH. Terwindt en v. Rooy bleek dat de kascontrole een omvangrijk en tijdrovend stuk werk is.

De financiële zaken waren prima voor elkaar, het voorstel aan de vergadering om decharge te verlenen werd door de vergadering aangenomen en met een applaus onderstreept.

Hierna kreeg het bestuur een lijst met aanbevelingen aangeboden van de Hr. Terwindt over financieel beleid, de voorzitter zegde toe deze aanbevelingen op de e.v. bestuursvergadering te bespreken.

5. Benoeming Kascontrolecommissie 2001.

Benoemd zijn : v.Rooij als voorzitter, J. Op den Camp, en als reserve R. Scanion.

6. Bestuursverkiezing.

Aftredende bestuursleden waren: J. Toussaint (voorzitter), en W. Goossens (secretaris.) Beiden werden herkozen. Tevens werd L. v.d. Berg opgenomen in het bestuur als voorzitter v.d. Activiteitencommissie.

7. Contributie 2001.

Er is besloten dat de contributie per 01-09-2001 verhoogd wordt van f40,- naar f45,- p/j.

Oorzaken zijn: verhoogde Bondscontributie (f 2,- per lid p/j ingaande op 01-01-2001, ingaan zaalhuur per 01-09-01,

Licht dalende opbrengsten R.Z., dalende opbrengsten v.d. advertentie's.

8. Uitreiking v.d. Jan Rijdsdijk prijs.

Onder daverend applaus van de vergadering werd de prijs dit jaar uitgereikt door J. Rijdsdijk aan Albert Straaten.

9. Mededelingen en wat er verder ter tafel komt.

Volgende ledenvergadering is vastgesteld op 4 Januari 2002.

Melding van de Filateliebeurs in Loosdrecht eind januari en de mogelijkheid om samen er met de auto naar toe te gaan.

10. Rondvraag.

Er was een vraag over de te betalen contributie bij tussentijds toetreden tot de vereniging.

Deze werd door de voorzitter tot tevredenheid beantwoord.

11. Sluiting.

Dankwoord van de voorzitter aan alle aanwezigen op de vergadering, speciaal diegene die een actieve rol vervullen binnen onze vereniging.

W. Goossens.

Speciale Regionale ruilavonden in november

Een Regionale ruilavond organiseren we in november met een speciaal thema. Dat is een Benelux-avond in november.

Op deze speciale avonden wordt de aandacht met name gericht op de Benelux. Veiling en handelaren hebben dan speciaal materiaal van deze gebieden. Maar ook materiaal van andere landen kan geruild worden.

De avond wordt gehouden in wijkcentrum de Klokketoren van 19.30 uur tot 22.00 uur.

Belangrijk nieuws

Door de Nederlandse Bond van Filatelistenverenigingen is de organisatie van het jaarlijks Bekertournooi, zowel betreffende de algemene als de thematische filatelie overgedragen aan Noviopost. De eerste door Noviopost te organiseren voordrachtwedstrijd (meestal met dia's) en officieel "Bekertournooi NBFV" genaamd, zal worden gehouden tijdens "Postzegel-totaal" op 24 februari 2002.

Philaned

Van april tot oktober 2002 wordt de tentoonstelling Philaned georganiseerd. Geen exacte begin- en einddatum en een periode van 7 maanden; wel vreemd voor een dergelijk evenement. Het is dan ook geen gewone tentoonstelling, maar een tentoonstelling op Internet.

Initiatiefnemer van dit vooruitstrevende project is de Postzegelvereniging Haarlem-mermeer in samenwerking met de postzegelverenigingen Aalsmeer, Badhoevedorp en Haarlem, alsmede de Nederlandse Vereniging van Thematische Filatelie en Netexpo. Dit pionierswerk wordt van harte ondersteund door de Nederlandse Bond van Filatelisten Verenigingen, de Federtie I.V. Philatelica en Koninklijke PTT Post. Op dit ogenblik wordt er proefgedraaid met een selectie van verzamelingen. Wie eens een indruk wil krijgen moet maar eens gaan kijken op:

www.philaned.nl

Daar vindt u tevens de nodige informatie om deel te nemen aan deze tentoonstelling in 2002. Bij deze moedigen we iedereen aan om deel te nemen of op zijn minst eens een kijkje te nemen.

Bloemenmagazijn
en Plantenkas

bv bloemisterij

AALBERS

hatertseweg 275
telefoon 3550275 nijmegen

België bezet Kleef (1)

Op een zondag togen beide auteurs naar een beurs van kaarten en poststukken. In een van de kramen stonden zes dozen met Duitse ansichtkaarten. Hoewel bedoelt als verkoop vanwege de voorzijde, bleek een aantal achterzijden veel interessanter vanwege het gebruik. Het resultaat van de vondst en de achtergronden, vindt u in dit artikel.

1. Inleiding

Bij de wapenstilstand, op 11-11-1918, aan het einde van W.O. I moest het Duitse leger niet alleen de door hen bezette gebieden ontruimen maar ook de westelijke Rijnsoever in Duitsland zelf. Vanaf 1-12-1918 trokken de westelijke geallieerde troepen het ontruimde gebied binnen. Dit

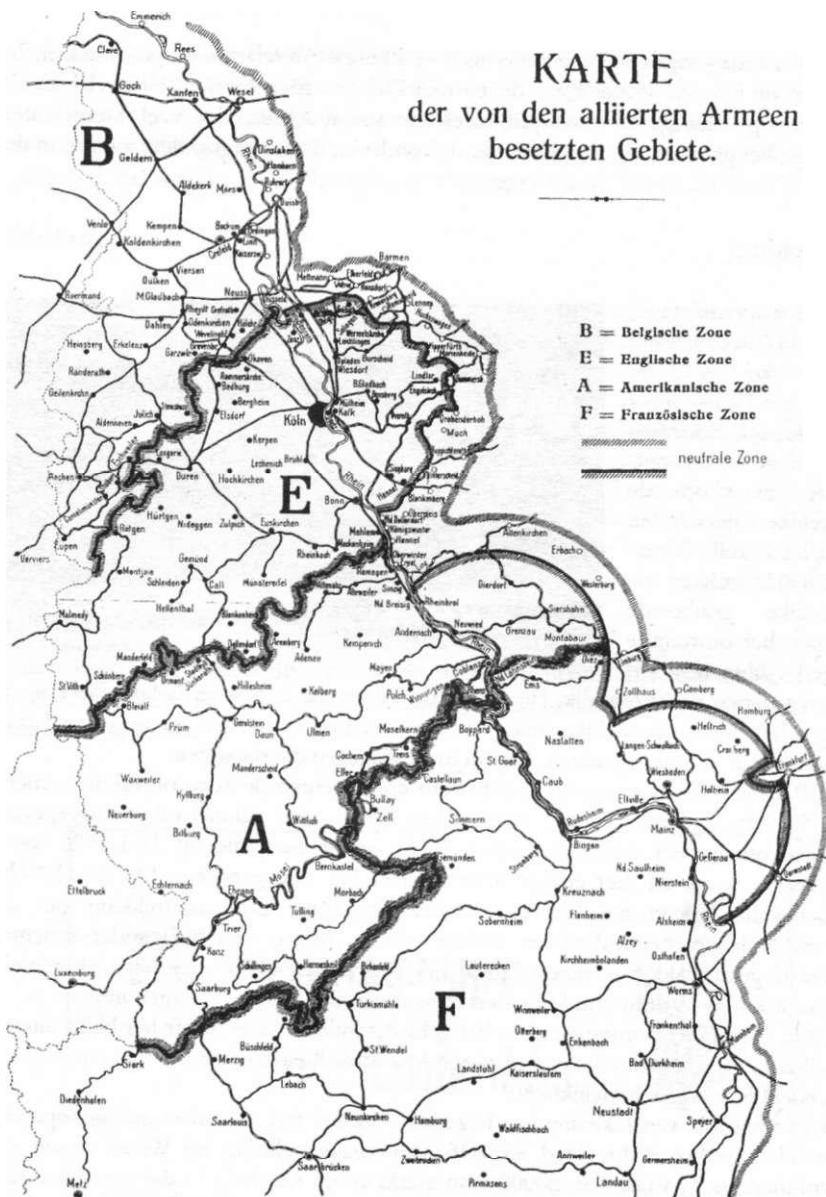

waren troepen van Frankrijk, Engeland, de Verenigde Staten en België. De Belgen namen het meest noordelijke stuk voor hun rekening en werden zo meer dan 5 jaar de burens van de Nijmegenaren. Er zijn maar weinigen die dit weten.

Op 10 april 1920 moesten alle Reichswehr-contingenten de zone ontruimd hebben. Het bezette gebied is in twee fasen weer aan Duitsland teruggegeven overeenkomstig het Locarno-verdrag. In de eerste fase, die op 31-1-1926 werd afgesloten, werd o.a. het gebied waarin Kleef ligt teruggegeven. Op 27-11-1929 verlieten de Belgen het laatste stuk bezettingszone. De terugtrekking van de verschillende troepenonderdelen verliep echter volgens een heel ander schema. Daaraan gekoppeld was meestal ook het functioneren van een bepaald militair postkantoor en werd het functioneren door een ander kantoor overgenomen.

Wij zijn met name geïnteresseerd in het gebied rondom Kleef, maar het blijkt uiterst moeilijk te zijn hierover iets terug te vinden. Misschien biedt het Gemeentearchief van Kleef hier enige duidelijkheid?

Het was per slot van rekening een bijzonder woelige tijd, compleet met gewapende opstanden in het Ruhrgebied en zelfs een heuse veldslag bij Wesel tussen de Revolutionaire Spartakisten, 50000 man sterk, en de Reichswehr die verslagen zou zijn als zij niet met toestemming van de geallieerde bezetters haar legers had mogen versterken. De loop der geschiedenis zou zeker anders geweest zijn zonder die inmenging. De Belgen konden op 800 meter afstand de veldslag volgen.

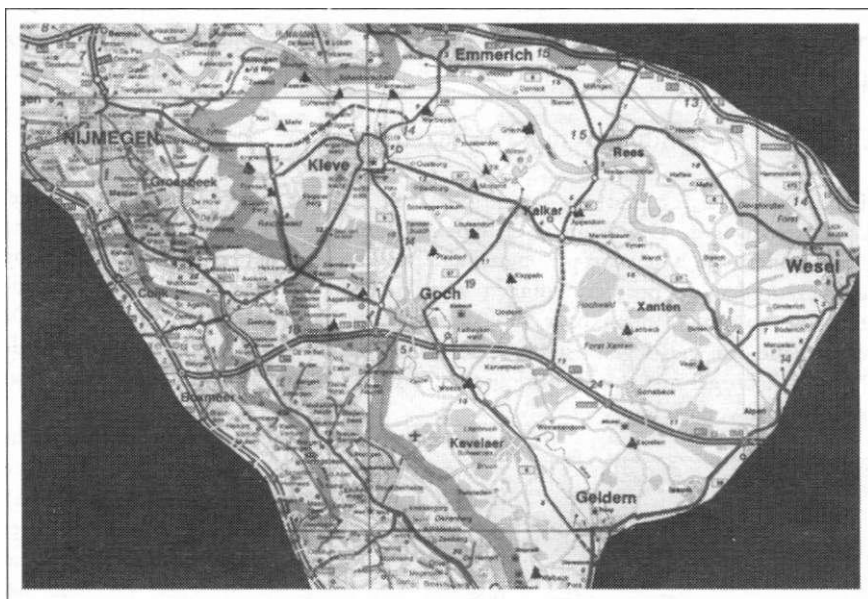

Afb1 De door de geallieerden bezette zones na W.O. I

2. De militaire postkantoren

Op steenworp afstand van de Nederlands-Duitse grens waren al militaire postagentschappen gevestigd. Deze agentschappen waren ongetwijfeld gekoppeld aan aldaar gelegerde onderdelen die eens per dag met post "bedeeld" werden en men dus hoogstwaarschijnlijk ook de post voor het thuisfront meenam naar de Centrale Militaire Postkantoren.

Bij Wyler de grens over komen we de eerste tegen in Kranenburg 'en het gehucht Frasselt. Bij Millingen, in het duitse deel van "de Duffelt", in Düffelward, Mehr, Keeken, Grieth, Griethausen, Warbeyen en Wissel.

Afb 2 Plaatsen met postagentschappen

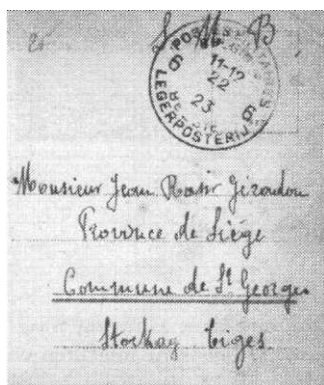
Om aan te geven dat er toch een heus Belgisch bezettingsleger aanwezig was, in tabel 1 een overzicht van plaatsen vlak over de grens waar Belgische militairen ook nog hun post kwijt konden.

1. Kleve	11. Uedem
2. Pfalzdorf	12. Hassum
3. Bedburg-Hau	13. Louisendorf
4. Till-Moyland	14. Xanten
5. Kalkar	15. Labbeck
6. Appeldorn	16. Veen
7. Kevelaar	17. Geldern
8. Weeze	18. Assum
9. Goch	19. Kapellen
10. Asperden	20. Walbeck

Tabel 1 Plaatsen in het gebied om Kleef waar Belgische militairen hun post kwijt konden.

3. De postverbindingen met het bezettingsleger

De Belgen gaan er prat op dat de post van en naar hun militairen tijdens het oprukken naar de Duitse grens en tijdens de militaire bezetting van het Rijnland nooit onderbroken geweest is. De militaire postkantoren rukten als het ware mee op en verzorgden de postverbindingen voor de troepen. Voor het moreel van de troepen was het ondenkbaar om deze postverbindingen te onderbreken. De organisatie van een legerpost heeft de bedoeling onafhankelijk te werken van de "gewone" burgerpost om in oorlogsomstandigheden het briefvervoer van en naar militairen te verzekeren.

Afb 3 Stempel van kantoor 6, Neuss.

In het bezette gebied waren een aantal Belgische militaire postkantoren. Elk van deze kantoren beschikte over een dagtekenstempel (zie afb. 3). In dit stempel stond bovenin 'postes militaires belgique' en onderin 'belgie legerposterij'. Daar tussenin aan beide zijden tegen de rand het nummer van het kantoor. In het midden tenslotte de datum. Tabel 2 geeft een overzicht van de Belgische militaire postkantoren met hun nummers, die in de periode van 16 februari 1920 tot 27 november 1929 in bezet Duitsland actief waren.

Van 1-12-1918 tot 15-02-1920 was er een overgangsperiode met een totaal andere indeling van de dagtekeningsstempels 1 t/m 8. In die indeling gold het stempel nummer 8 weliswaar ook voor Kleef maar eveneens voor Keulen, Malmédy, Monschau, Elsenborn en St. Vith!

BELGISCHE MILITAIRE POSTKANTOREN IN DUITSLAND			
16.02.1920 - 27.11.1929			
Nummer	Standplaats	opening	sluiting
1	AKEN	16.02.20	27.11.29
1A	AKEN	-. -.20	27.11.29
2	GEILENKIRCHEN	16.02.20	-. -.29 ?
3	MÖNCHENGLADBACH	16.02.20	31.01.26
	JULICH	01.02.26	-. -.29 ?
4	KREFELD	16.02.20	31.01.26
5	GELDERN	16.02.20	31.01.26
6	NEUSS	16.02.20	31.01.26
7	MOERS	16.02.20	31.01.26
8	KLEVE	16.02.20	21.08.25
9	MALMEDY	16.02.20	-. -.20 ?
	DUISBURG	08.03.21	24.08.25
10	ELSENBOORN	17.05.20	11.04.22
	OSTERFELD Süd Bahnhof	07.02.23	27.05.23
	BOTTROP	28.05.23	20.07.25
11	ALPEN	-.05.21	-.08.21
	GLADBECK	29.03.23	04.04.25
12	Treinpostkantoor Roerstreek	-. -.23	-. -. - ?

Tabel 2 Lijst van Belgische militaire postkantoren in bezet Duitsland

4. Hoe runktioneerde de militaire postkantoren?

Belangrijk is te weten dat de postdienst van het Belgische bezettingsleger beschouwd werd als een binnenlandse dienst. Zo werd het personeel van de militaire postkantoren geleverd door het Bestuur van de Posterijen en niet door het leger.

In de archieven van de Historische Dienst van de Krijgsmacht trof men bijv. een schets aan met de juiste ligging van het militair kantoor nummer 11 te Gladbeck: het was ondergebracht in de "Lutherschule" gelegen in de Friedrichstrasse. Het personeel van het kantoor bestond uit 1 postontvanger van het Bestuur der Posterijen en 2 soldaten. Er was één postbedeling per dag.

Tot 30 september 1926 bestond er portvrijdom van Belgische troepen in het Rijnland. Het betekent portvrijdom voor gewone brieven tot 20 gram, postkaarten, drukwerken en nieuwsbladen. Opdrukzegels "Allemagne-Duitsland" voor de

binnenlandse briefwisseling worden dus gebruikt voor brieven zwaarder dan 20 gram, aangetekende en expreszendingen en brieven met aangegeven waarde.

De militairen moeten hun briefwisseling deponeren in de brievenbussen van hun eenheid of ze aan de militaire brievenbesteller of aan de "vaguemestre" van hun eenheid afgeven. Geïsoleerde militairen of militairen met verlof, moesten hun briefwisseling afgeven aan het loket van een postkantoor of aan de burgerlijke postbode op ronde; deze briefwisseling wordt gekenmerkt met de melding "Déposé au guichet - Aan het loket afgegeven".

Het Beheer der Posterijen deelde via een Bijzonder Bevel, uitgaande van het diensthoofd van de Legerposterijen, aan de postkantoren mede hoe men moest handelen: "*onderrichtingen voor de behandeling van de briefwisseling herkomstig van of gericht aan de militairen*".

Van de BB's zijn er talloze geweest. Honderden om precieser te zijn:

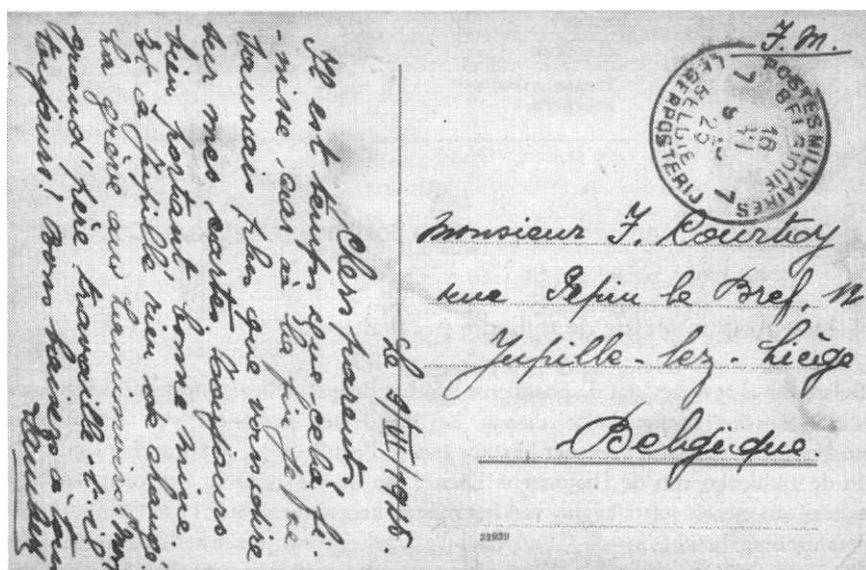
B.B. nr. 192 dd 01-09-1919

B.B. nr. 218 dd 21-10-1919

B.B. nr. 23 dd 14-02-1920

B.B. nr. 98 dd 15-05-1920

Hieruit kan men in ieder geval opmaken dat de organisatie van de Posterijen een bedrijvigheid was die onderhevig was aan zeer veel veranderingen en officiële bemoeienis. 26 Bijzondere Bevelen in 2 maanden, 75 BB's in 3 maanden. En, het moest ook nog eens uitgevoerd worden!

Afb 4 Ansichtkaart verzonden via kantoor 7 (Moers)

5. Hoe stopte de postbezorging

Op 30 januari 1926 ontruimden Belgische, Franse en Britse troepen het noordelijke deel van het bezette Rijnland. Dit op basis van het verdrag van Locarno dat op 1-12-1925 werd gesloten. Kleef werd echter door de Belgen al op 15 december ontruimd en daarna volgden Geldern, Moers, Krefeld, Neuss en Mönchengladbach. De ontruiming was op 30 januari 1926 beëindigd. Vanaf 1 februari 1926 waren aldus de militaire postkantoren met de nummers 3, 4, 5, 6 en 7 gesloten. Volgens deskundige A. de Haene werd het postkantoor te Kleef, nummer 8, al op 21 augustus 1925 gesloten tengevolge van een wijziging van de indeling van de kantonnementen. Intakt bleven postkantoor 1 te Aken, nummer 2 Geilenkirchen en nummer 3 dat verplaatst was van Mönchengladbach naar Jülich. De andere datumstempels werden naar het Centraal Magazijn te Mechelen teruggezonden.

Op 27 november 1929 staakte militair postkantoor nummer 1 zijn activiteiten. De laatste Belgische troepen verlieten de Rijnstreek op zaterdag 30 november 1929.

Dienstnota 2862B van 26-22-1929: *"een legerbesteller zal op 28, 29 en 30 november aan het Kantoor van Herbsthal de briefwisseling en de post colli, voor het bezettingsleger bestemd, afbalen. Na dezen laatsten datum zullen de stukken die nog aan B.M.1 A.B.O., Krijgspost of Bezettingsleger gezonden zijn, naar het kantoor Antwerpen 1 gestuurd worden, die er het nazenden van zal verzekeren"*.

Hieruit kan men konkluderen dat hoogstwaarschijnlijk de postkantoren 2 en 3 tussen september en november 1929 gesloten zijn.

6. De Belgische militairen en hun thuisfront

Zuiver filatelistisch gezien heeft het navolgende net zoveel belang, maar ze brengen een verzameling, een verhandeling of studie wel tot leven.

Met interesse hebben we de 32 kaarten gelezen en vertaald. Sommige waren in het Vlaams, de meeste in het Frans.

Van François Rasin hadden we 5 kaarten en op 21 april 1923 schrijft hij:

"Lieve Ouders. Ik heb uw kaart van de 19e ontvangen. Ik schrijf u toch om de 2 dagen en ik vind het wel grappig dat u geen nieuws ontvangt want dat gaat niet echt goed. Stuur me een pakje met boter 1 kilo alstublieft en verder wat u zelf wilt. Morgen zal ik u de brug sturen waar ik op wacht sta"

François is soldaat in de 12e Compagnie, 3e Bataillon, 1e Regiment de ligne.

Reeds op 13 februari 1919 schrijft Charles van de Bossche een kaart van het Kasteel te Moyland bij Kleef:

"Beste Nonkel, Tante, nicht. Voor mijn vertrek naar België had ik het genoeg nog eerst een reisje te ondernemen; van waar ik mijne beste groeten zend. Ontvang u allen, vele kussen van verre. Tot ziens. Charles van de Bossche, 5e Jagers te voet, 7e Comp. Post Pourcel nr. 5, Belgisch bezettingsleger".

Van Lambert Courtoy hebben we 'n hele correspondentie. Zo'n 17 volgeschreven kaarten. Zijn ouders wonen in Jupille bij Liège. Hij is een trouwe schrijver, stelt z'n

ouders en jongere zusje steeds gerust, hij maakt het goed, z'n gezondheid is goed, z'n humeur is goed enz. Maar op gegeven dag verzucht hij toch:

"Morgenochtend nog 41. Het wordt langzaam minder. Maar goed ook want het werd lang".

Dat ze méér post willen ontvangen speelt in hun schrijven een grote rol; ze hebben alwéér geen post ontvangen en er wordt te weinig over de situatie thuis geschreven. Lambert:

"En in Jupille verandert er niets? De staking in L? Mijn opa werkt hij nog steeds?" en in een andere kaart *"Vandaag weer geen nieuws van u. U heeft het ongetwijfeld erg druk".*

Maar ook het thuisfront voelt zich stiefmoederlijk bedeed. Een vriend schrijft:

"Ik denk dat je mij vergeten bent want ik heb nog steeds geen nieuws van je ontvangen terwijl ik je antwoordde op je kaart"

Er zijn er ook die de toekomst niet al te rooskleurig inzien. Gustave Willox schrijft aan zijn Celine d'Hondt in Dendermonde:

"Bemide vriendin, Alhoewel ik soldaat ben, ben ik toch nog overnieuwsgierig naar de duiven en bijzonder naar uwen bleeken om te weten hoe het er nog mede is en ik hoop dat gij er zult zorg voor dragen dat ik hem nog eens zie als ik ooit eens zou mogen afkomen. Vriendelijk gegroet Gustave Willox".

En ook het weer is soms tijden naatje. Lambert kort en krachtig:

"Niets nieuws of het moet zijn dat we vandaag een dag zonder regen hebben betgeen min of meer zeldzaam is".

En juist die geluiden kennen we uit een ver verleden. Uit de correspondentie van Franse militairen uit de Napoleontische tijd gedetacheerd op het kasteel in Ooy. Ze waren afgesloten van normale verbindingen met Nijmegen door overstroming van het hele gebied. Hen rest niets anders dan lezen en schrijven en zij verzuchtten, haast radeloos, dat het zo nat is, zo vochtig, zoveel mist, steeds regen. Hun postverbinding met Nijmegen: een roeibootje.

Henny van Rooyen en Jan Mulder

Literatuur

Over deze materie en deze bezettingsperiode kunnen wij 6 publicaties vermelden

A. Tassin

- De bezetting van Frankfurt door Franse en Belgische Legereenheden in 1920, Maandblad KVBP Studiekring nr. 229 nov. 1993 met naschrift van M van den Mullen.

M. van den Mullen

- Het gebruik van de postzegels met opdruk 'Allemagne - Duitsland' 1919-1931. Maandblad KVBP Studiekring nr. 250, October 1995.

- Maandblad KVBP Studiekring nr. 140, 1983: Rubriek vragen?? Antwoorden!!

- De Belgische militaire Postkantoren in de Roer 1920-1925 deel I, Maandblad KVBP Studiekring nr. 172.

- De Belgische militaire Postkantoren in de Roer 1920-1925 deel II, Maandblad KVBP Studiekring nr. 173.

- Het kamp van Elsenborn

Maandblad KVBP Studiekring.

Een andere blik op postzegels

Het verzamelen van postzegels is een hobby waarbij geduld een schone zaak is. Verzamelt de een bruggen en treinen, een ander verzamelt paddestoelen, planten of bloemen, sport of een bepaald land. Ook prehistorische dieren, zoals alle soorten saurussen zijn een geweldig thema en naar het schijnt flink in opkomst door de spectaculaire film van Spielberg, "Jurassic Parc". Een enkeling (het zou een neef kunnen zijn van Boudewijn Büch) spaart alles wat met James Cook te maken heeft en een dergelijke themaverzameling is natuurlijk een geweldige uitdaging. Maar soms — en dat kan jaren en jaren duren - is men een bepaald land of thema spuugzat!

Het heet dan dat HET gekomen is. Vraag me niet wat HET is, want daar zijn zelfs de beroemdste filatelisten nog niet achter, maar plotseling is HET er, en dat moet men gewoon als een gegeven aanvaarden, meer niet. Dat HET abstract is, moge iedereen duidelijk zijn en dat het derhalve ongrijpbaar is ook, maar dat het niet bestreden kan worden is alsnog een fenomeen. Het komt alleen voor onder filatelisten!

Men heeft wel eens waarzeggers, ook de vrouwelijke evenknie, in hun buurt geplant, maar deze wisten totaal geen raad met het fenomeen HET. Ja, erger zelfs: gillend en krijsend vloog men alle kanten op toen men in de bol gekeken had. En geen van de waarzeggers/sters deed kond van wat hij of zij gezien had. Niemand!

Jan Kurk ontmoette HET toen hij met Indonesië bezig was. Op een druilerige en winderige voorjaarsdag waarin de wind om het huis loeide, kreeg hij plotseling een hekel aan de kop (filatelisten spreken van de kop wanneer het om een hoofd gaat) van Soekarno, en binnen de kortste keren zaten alle zegels van Indonesië in een doodgewoon ruilboek. Een filatelist kan daar niets aan doen. Plotseling is HET er en daar valt niet tegen te vechten. De afkeer neemt dan alleen maar toe, hoewel dat het toch een bevriend staatshoofd was. Een hagelbuitje, aangebrande aardappels of de nederlaag van je voetbalclub is voldoende om een bepaald land te wippen. België smeedt hij in zijn ruilboek toen zijn kanariepiet met zijn pootjes omhoog in de kooi lag en Amerika stopte hij in een schoenendoos toen Kennedy vermoord werd.

Wat heeft België nu met een dooie kanariepiet te maken? Niets, totaal niets. Maar zoals ik al zei: HET is er en verschijnt onaangekondigd. Dan is zelfs een speldenprik in je teen voldoende om Duitsland naar het rijk der ruilboeken te verwijzen. Hier staat de filatelist volstrekt machteloos. Als een Don Quichot kan je ertegen vechten, maar het blijft vechten tegen windmolens. Het heeft totaal geen effect.

Zo had ik eens een zeer goede vriend die compleet bezeten was van Oostenrijk. Geen zegel of hij had hem wel en uiteraard alle bergen van Oostenrijk. Dertig jaar lang vierde hij vakantie in dat toeristenland bij uitstek en plotseling gebeurde het op

een goeie dag. Op de terugweg staarde hij vanuit zijn auto de afgrond in en werd ineens bevangen door een niet te beschrijven hoogtevrees.

Met trillende knieën en bezwete oksels kwam hij tenslotte drijfnaat thuis. Na enkele dagen rust haalde hij Oostenrijk tevoorschijn, kreeg de bergen op postzegels in het vizier en wierp met een kreet van afschuw het album Oostenrijk van zich af. Zelfs het zien van de bergen op postzegels was hem teveel geworden en nimmer meer raakte hij een Oostenrijkse postzegel aan. Kijk, dat bedoel ik nou: HET - en alleen filatelisten onder elkaar begrijpen dat - was gekomen!

Soms is een filatelist met een baard op de ruilbeurs al voldoende om Cuba in een zakje te stoppen. Je hebt HET of je hebt HET niet! En wanneer je HET krijgt, is ook bij geen benadering te voorspellen. Een commissie van tien wijze mannen heeft ooit verwoede pogingen in die richting gedaan, maar na twee jaar viel de een na de ander af. Het allereerste commissielid begon zonder enige aanleiding thuis de cactussen op te vreten, terwijl de volgende (hij spaarde postzegels met paddestoelen erop) zich plotseling als ridder vermomde. Nooit heeft hij het kunnen verkroppen dat de Gele Ridderzwam in zijn verzameling ontbrak. Vier leden die hun leven lang planten en bloemen spaarden, kregen tijdens hun studiedagen een dermate verschrikkelijke jeuk dat zij binnen drie uur op apegapen lagen en uiteindelijk het loodje legden. Van de rest van de commissie werd nooit meer iets vernomen. Allen hadden roofdieren als thema gekozen; het vermoeden bestaat dat zij naar Brazilië togen om de dieren eens echt in het wild te zien. In een krokodillengebied ergens aan de immens lange Amazone zijn wel eens een paar schoenen en enkele stropdassen gevonden, maar men heeft nooit de eigenaars daarvan kunnen vaststellen. Het enige houvast was een postzegelloep! Sommigen beweren dat deze aan Sherlock Holmes zou hebben toebehoord, maar dat schijnt minder waar te zijn!

Hugo Maas

Vervolg cursus B B F

De eerstvolgende bijeenkomst van het vervolg op de cursus B B F is op 27 september 2001 om 19.30. Niet alleen oud cursisten zijn welkom maar ook anderen die bezig zijn met het opzetten van een verzameling.

FILATELISTEN VER. "NOVIOPOST"

Bestuur

Voorzitter:

J.P. Toussaint, Waterstraat 43
6573 AB Beek-Ubbergen, tel. 024-6841851

Secretaris:

W.J.M. Goossens, Vendelierstraat 15
6562 NA Groesbeek, tel. 024-3974654

Penningmeester:

A. Thijssen, Bongerd 68,
6581 TH Malden, tel. 024-3581054
Postbankrekening 575462 t.n.v.
Fil. Ver. "NOVIOPOST" Nijmegen

Commissie Veilingen:

H. Pierlo, Bergansiusstr. 13
6523 BV Nijmegen, tel. 024-3225282

Ledenwerving:

Mevr. Th.G. v. Hoogstraaten-v. Rijswijk,
Zebratr. 18, 6531 TX Nijmegen,
tel. 024-3550895

Afdeling Jeugd:

H.M. van Rooijen, Heydenrijkstr. 74
6521 LD Nijmegen, tel. 024-3234447

Commissie Activiteiten:

A.G. van den Berg, Diepvoorde 27-18,
6605 GP Wychen, tel. 024-6411149

Rondzenddienst:

H.J.M. ten Dam, Kluijskamp 11-33
6545 JE Nijmegen, tel. 024-3791186

Pr-afdeling

J. van der Klei, Weibrockweg 82
6546 VB Nijmegen, tel. 024-3787735

Uiteleenadressen catalogi

Mevr. J.A. Dassel-Nienhuis, (Michel)
Pandastraat 28, 6531 VD Nijmegen,
tel. 024-3552698
J.A.W. de Graaf (Yvert), Malvert 24-26,
6538 AP Nijmegen, tel. 024-3440110

Bibliotheek

W.D. Koopman, Sl. De Bruineweg 76
6533 CK Nijmegen, tel. 024-3561602

Organisatie "Erica"

H.J.M. ten Dam, de Kluijskamp 11-33
6545 JE Nijmegen, tel. 024-3791186

Nieuwtjesdienst Buitenland

Mevr. A. Pierlo, Bergansiusstr. 13
6523 BV Nijmegen, tel. 024-3225282
Postbankrekening 5552048 t.n.v. Hoofd
Nieuwtjesdienst "NOVIOPOST" Nijm.

Nederlandse FDC-dienst

Mevr. A. Pierlo, Bergansiusstr. 13
6523 BV Nijmegen, tel. 024-3225282
Postbankrekening 4346530 t.n.v. Ned.
FDC-dienst "NOVIOPOST" Nijmegen

Rondzenddienst

Algemene leiding:

J.M. Rijsdijk, Postweg 37
6523 KR Nijmegen, tel. 024-3221596

Administratie:

G.L.P. Dezaire, Lankforst 52-14,
6538 KH Nijmegen, tel. 024-3446150.
Postbankrekening 2744133
t.n.v. Hoofd Rondzendingen "Noviopost"

Aanleveren/afstakelen Boekjes

M.C. Meeuwssen, Diamantstraat 46
6534 WZ Nijmegen, tel. 024-3561965

Distributie:

J.L. Spaargaren, Hertstraat 5,
6531 KL Nijmegen, tel. 024-3559693
J.G. Op de Camp, Raailand 15,
6573 EB Beek-Ubbergen, tel. 024-6841526

Gerichte Rondzendingen Ned. en Overzee:

H.J.M. ten Dam, Kluijskamp 11-33
6545 JE Nijmegen, tel. 024-3791186

Overige Gerichte Rondzendingen:

G.C. Purmer, St. Jacobslaan 72
6533 BV Nijmegen, tel. 024-3561283

Ledenadministratie

J.H.A. Ebben, Jekerstraat 15
6542 RZ Nijmegen, tel. 024-3771648
E-mail: leden noviopost@cs.com

Rondzending Tijdschriften

J. Diesveld, Wendelenkamp 42,
7091 TX Dinxperlo, tel. 0315-652179

Redactie Novioposta

Inleveren copy en overige zaken:

J. Mulder, Hazeleger 218,
5431 HT Cuijk, tel. 0485-314047